Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 22/10/2026 09:12
Sayı: E-120.07.03-1968045

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/41882 GK125

Sayı : E-54045643-610-27115642
Konu : Soru Önergesi (7/41882)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 17.03.2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1817456 sayılı yazınız.

Burdur Milletvekili Sayın İzzet AKBULUT'a ait, İlgi'de kayıtlı yazı ekinde alınan 7/41882 esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımızın cevabi görüşü Ek'te sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

İbrahim YUMAKLI
Bakan

Ek: Cevabi Görüş (7/41882) (4 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.
Doğrulama Kodu: 4385A278-57C0-47A8-9D2F-29D7F7E4F2BA Doğrulama Adresi: https://www.turkiye.gov.tr/tarim-ebys

Üniversiteler Mahallesi Dumlupınar Bulvarı No: 161 06800 Çankaya / ANKARA
Tel: (0312) 287 33 60
www.tarimorman.gov.tr Kep: tarimveormanbakanligi@hs01.kep.tr
KEP Adresi : tarimveormanbakanligi@hs01.kep.tr

Bilgi için:Alkan DEMİR
Mühendis
Telefon No:(312) 258 85 85

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

BURDUR MİLLETVEKİLİ SAYIN İZZET AKBULUT'A AİT 7/41882 ESAS NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR

Tarım politikalarının amaçları, ilkeleri ve öncelikleri doğrultusunda tarım sektörüyle ilgili politikaların planlanmasına yönelik 5488 sayılı Tarım Kanunu'nun 7'nci maddesinde değişikliğe gidilmiştir. Bahse konu kanuni düzenlemeye istinaden "Tarımsal Üretimin Planlanması Hakkında Yönetmelik" yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Yapılan düzenlemeyle ürünlerin arz ve talep miktarı dikkate alınarak tarım havzası veya işletme bazında ürün veya ürün gruplarının en uygun yerde üretilmesi sağlanacak, ilin ekolojisine uygun ve suyu merkeze alan bir anlayış çerçevesinde oluşturulacak bitkisel üretim deseninde stratejik ürünler önceliklendirilmektedir.

8859 sayılı 2025-2027 Yıllarında Yapılacak Bitkisel Üretime Yönelik Desteklemeler ile Diğer Bazı Tarımsal Desteklemelere İlişkin Cumhurbaşkanı Kararı kapsamında bitkisel üretimde yeni destekleme modeline ilişkin hususlar düzenlenmiştir.

Yeni destekleme modeli kapsamında hazırlanan Karar ile üretim maliyetine göre ürünler kategorilere ayrılmış ve her kategori için destek katsayısı belirlenmiştir.

Yeni destekleme modeliyle;

- Bitkisel üretim destekleri ilk defa 3 yıllık olarak ve üretim döneminden önce açıklanmıştır.
- Destek kalemlerinde sadeleştirmeye gidilerek, destekler daha yönlendirici, etkin ve öngörülebilir hâle getirilmiştir.
- Üretim planlaması kapsamındaki stratejik ürünlere ilave destek verilmektedir.
- Su kısıtı olan havzalarda münavebeye uygun üretime ilave destek sağlanmaktadır.
- Kamu araştırma enstitüleri ve üniversiteler tarafından veya bu kuruluşlarla ortaklaşa yurt içinde ıslah edilerek tecil edilen yağlık ayçiçeği tohumu ile üretim yapan üreticilerimiz destekleme kapsamına alınmıştır.
- Soya (Sertifikalı Tohum Kullanım Desteğine-STKD ilave olarak), patates (STKD'ye ilave olarak) ve mısırda ise hem kamu hem de özel sektör tarafından yurt içinde ıslah edilerek tescil edilmiş çeşitlerin yurt içinde üretilip sertifikalandırılmış tohumlarını kullanarak üretim yapan üreticilerimiz destekleme kapsamına alınmıştır.
- Destek tutarları girdi maliyetlerindeki değişikliklere göre her yıl güncellenmektedir.
- Çiftçilerimiz üretime karar vermeden önce, hangi havzada, hangi ürüne, ne kadar destek alacağını bilerek planlı şekilde faaliyete başlayabilecekler ve bu sayede plansız üretimin sebep olduğu birtakım olumsuzluklardan etkilenmeyecektir.

Bitkisel üretimin desteklenmesi programıyla çiftçilere temel destek, planlı üretim desteği ve üretimi geliştirme destekleri verilmektedir.

Temel destek ve planlı üretim desteği ile planlama kapsamındaki ürünlere belirlenen havzalarda ekim yapıldığı takdirde kullanılan mazotun tamamı, gübrenin ise yarısı nakdi olarak verilmektedir. Bununla birlikte, su kısıtı olan yerlerde yine belirlenen şartlara uygun üretim yapan üreticilerimizin kullandığı mazot ve gübrenin tamamı nakdi olarak verilmektedir.

8760 sayılı 2024-2026 Yıllarında Yapılacak Hayvancılık Desteklemelerine İlişkin Cumhurbaşkanı Kararı kapsamında hayvansal üretim, su ürünleri üretimi, tarımsal araştırma ve geliştirmenin desteklenmesine ilişkin hususlar düzenlenmiştir.

Hayvansal üretimde yeni destekleme programı temel hayvancılık ve ürün geliştirme destekleri olmak üzere iki gruba ayrılmaktadır.

- Temel hayvancılık destekleri; büyükbaş hayvancılık, küçükbaş hayvancılık, atık, arıcılık ve ipek böceği faaliyetlerinin desteklenmesinden oluşmaktadır. Aile işletmeleri, genç ve kadın yetiştiriciler, birinci derece örgüt üyesi ile planlama bölgeleri gibi yönlendirici kriterleri sağlayan yetiştiricilere temel destek tutarına ilave destek verilmektedir. Ayrıca suni tohumlama, soy kütüğü, yerli sperma, ari işletme, sürü yöneticisi (çoban) gibi verimlilik kriterlerine ilave destek sağlanmaktadır.
- Ürün geliştirme destekleri; çiğ süt, besilik erkek sığır (karkas), tiftik üretimi desteklerini kapsamaktadır. Aile işletmeleri, genç ve kadın yetiştiriciler, birinci derece örgüt üyesi ile planlama bölgeleri gibi yönlendirici kriterleri sağlayan üreticilere temel destek tutarına ilave destek verilmektedir. Ayrıca ari işletme, kendi tankında soğutma, örgüt üzerinden pazarlama, karkas ağırlığı, kaliteli tiftik ve sözleşmeli üretim gibi verimlilik kriterlerine ilave destek verilmektedir.

Yeni destekleme modeli ile ilk defa;

- Oğlak ve kuzuya temel destek ödemesi,
- Gebe hayvanlarda tüm nedenlerle meydana gelen atık vakalarına destek,
- Genç ve kadın yetiştiriciye ilave destek,
- Aile işletmelerine temel destek oranında ilave destek,
- Doğduğu aile işletmesinden kesime giden erkek sığırlara ilave destek,
- Gezginci arıcılık yapanlara ilave destek,
- Tam izole bölgelerde arıcılık yapanlara ilave destek,
- Ari küçükbaş işletmelere temel desteğe ilave 2 kat destek,
- Göçerde doğan kuzu/oğlaklara temel desteğin yarısı kadar ilave destek ve
- Birinci derece örgüt üyesi yetiştiricilere ilave destek

verilmektedir.

Yeni destekleme modelinde su ürünleri üretiminin desteklenmesi kapsamında; su ürünleri yetiştiriciliği faaliyetinde bulunan işletmelere ürettikleri türler ve üretim şekline göre temel destek ödemesi yapılmakta olup proje kapasitesi 50 ton/yıl ve altı olan, kapalı devre üretim yapan, üretici birliğine ve birinci derece tarımsal amaçlı örgüte üye olan işletmelere her bir teknik kriter için temel desteğe ilave destek verilmektedir.

Küçük ölçekli balıkçılık desteği, geçerli ruhsat tezkeresine sahip iç su balıkçıları ile denizde 12 metreden küçük balıkçı gemileri için uygulanmakta olup balıkçı gemisi sahibi veya ortağı kadınlar bu destekten %35 daha fazla yararlanmaktadır.

Ayrıca, ülkemiz karasularında yayılım gösteren istilacı balon balıkları ile mücadele amacıyla balon balığı avcılığı da desteklenmektedir.

Tarımsal üretime dair hazine faiz/kâr payı destekli yatırım ve işletme kredilerinde genç ve/veya kadın üreticilere ilave %15 faiz/kâr payı indirimi uygulanmaktadır.

KKYDP, IPARD ve Uzman Eller Projesi gibi Kırsal Kalkınma Projeleri hibe başvurularında 18-40 yaş arası gençlere ve kadınlara proje değerlendirme aşamalarında ek puanlar verilmek suretiyle pozitif ayrımcılık yapılmaktadır.

IPARD Programı kapsamında kadın ve gençlerimize %10'a kadar ek hibe ve 15 puana kadar ek sıralama puanı verilerek pozitif ayrımcılık uygulanmaktadır.

Devlet destekli tarım sigortası yaptıran kadınlara poliçe primi üzerinden %10 indirim, 40 yaş ve altında olan genç çiftçiler için ise %5 indirim uygulanmaktadır.

Bakanlığımız tarafından uygulanmakta/uygulanacak olan Dünya Bankası ve IFAD kredili TUCSAP ve TARDİP gibi projeler kapsamında kadınlara ve gençlere artı puanlar verilerek pozitif ayrımcılık yapılacaktır.

Kırsalda kadınların ekonomik ve sosyal yönden güçlendirilmesi, fırsat eşitliğinin sağlanması, girişimcilik ve istihdamın artırılması amacıyla tarımsal ve sosyal konularda eğitim ve yayım hizmetleri verilmekte, kooperatif kurmalarının desteklenmesine yönelik çalışmalar yürütülmekte, tarıma dayalı iş kollarında kadın girişimciliğinin özendirilmesi ve desteklenmesi sağlanmakta, sosyoekonomik yönden güçlendirici projeler yürütülmekte, aile çiftçiliğini korumak ve sürdürülebilirliğini sağlamak için çocuk, kadın ve gençlere yönelik eğitim programı ve projeleri hazırlanmakta ve kadınların sorunlarının çözümüne yönelik strateji çalışmaları yapılmaktadır.

Bu bağlamda "Kadın Çiftçiler Tarımsal Yayım Projesi" ile kırsal alanda yaşayan kadınları tarımsal konularda ve ekonomik faaliyetlerde eğitim-yayım yöntemleri ile eğitmek, tarımsal üretimdeki kaliteyi artırmak, kalkınmada kadınların daha aktif rol almalarını sağlamak ve kırsaldaki kadının ekonomik ve sosyal konumunu iyileştirmek ve güçlendirmek amaçlanmaktadır.

Proje kapsamında bugüne kadar oluşturulan kadın çiftçilere ilgi gruplarına ve proje konularına göre yoğun tarımsal eğitimler verilmekte, bilgi ve beceri kazanmaları sağlanmakta, girdi temini yapılarak (tohum, fide, gübre, fidan, kovan, tarım ilaçları, sera malzemeleri, süt sağım aleti vb.) proje çalışmaları desteklenmektedir.

Proje kapsamında yürütülen programlar:

- Kadın Çiftçiler Tarımsal Yenilikler ile Buluşuyor Programı,
- Aile Çiftçiliğinin Geliştirilmesi Programı,
- Kadın Çiftçilere Yönelik Eğitim ve Yayım Projeleri ve
- Lider Çocuk Tarım Kampı Programıdır.

Türkiye Yüzyılı'nda "Yeni Tarım ve Orman Vizyonu" doğrultusunda gençleri tarıma, ormana ve bunlarla ilgili sorunlara daha duyarlı hâle getirmek, tarımdan ve kırsaldan uzaklaşan gençleri sosyolojik olarak tarıma yaklaştırmak, kamu idaresinin gençlere temasında yeni bir yol haritası ortaya koymak ve çalışan çiftçi yaş ortalamasını olabildiğince aşağı çekmek amacıyla Ocak 2023'te Tarım Orman Gençlik Konseyi (TOGK) kurulmuştur.

Ayrıca "Tarım Orman Gençlik Meclisi" oluşturulması çalışmaları devam etmektedir.

Bakanlığımızın çalışma alanlarında öğretim faaliyetlerini sürdüren tüm fakültelerdeki, bölümlerdeki öğrencilerle ve akademisyenlerle yüz yüze iletişim kurularak sağlıklı etkileşim sürecinin başlatılması planlanmıştır.

Bakanlığımız ile üniversiteler arasındaki iş birliğini güçlendirmek amacıyla hayata geçirilen "Yeşil Yakalılarla Söyleşiler" projesi kapsamında; bugüne kadar 35 üniversitede 18.000 öğrenci ve akademisyenle doğrudan etkileşim sağlanmıştır. Proje ile gençlerin Bakanlık faaliyetlerini ve sektör fırsatlarını yakından tanıyarak kariyer planlaması yapmaları amaçlanmaktadır.

Bu vizyonun bir parçası olarak, rektörlerin konuk edildiği ve üniversite-kamu-özel sektör iş birliklerinin değerlendirildiği "Yeşil Yakalılar" programı, Tarım Orman Ekranı'nda (Tarım TV) 17 bölümdür yayınlanmaya devam etmektedir.

Çiftçiliğin yeniden cazip hale getirilmesi ve köylerde sürdürülebilir yaşamın desteklenmesi amacıyla 2023 yılında başlatılan "Aile Çiftçiliğinin Geliştirilmesi Programı" kapsamında,

özellikle kadın ve genç üreticilere yönelik teknik eğitimler verilmektedir. Bu doğrultuda 14 ilde 802 üretici eğitimlerini tamamlamıştır. Ayrıca, Bakanlığımızca yürütülen süt hijyeni, iklim değişikliği ve sulama modernizasyonu gibi tematik projeler ile il yayım programları neticesinde, ülke genelinde 50 binden fazla faaliyet gerçekleştirilerek 1,2 milyonun üzerinde katılımcıya teknik bilgi desteği sağlanmıştır.

Çocuklara tarımsal üretimi sevdirmek amacıyla Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) iş birliğiyle hayata geçirilen "Okuldaki Çiftlik Projesi" kapsamında, 28 ildeki pilot okullarda sponsor destekleriyle profesyonel sera, kümes ve meyve bahçeleri kurularak uygulamalı eğitim süreci başlatılmıştır. Bu farkındalık çalışmaları, 4-9 yaş grubuna yönelik hazırlanan ve MEB onaylı dokuz farklı eserden oluşan "Nitelikli Çocuk Edebiyatı" yayınları ile desteklenmektedir. Söz konusu projelerle, erken yaşta tarım ve orman bilinci oluşturularak çiftçi yaş ortalamasının düşürülmesi ve üretimin özendirilmesi hedeflenmektedir.